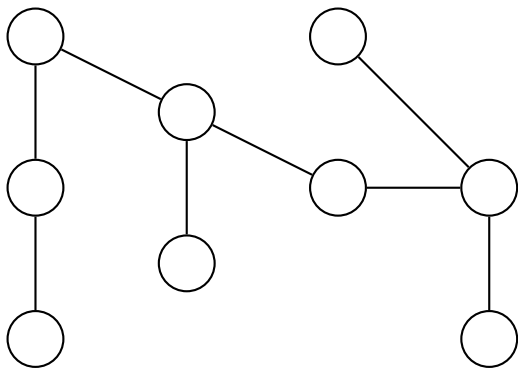

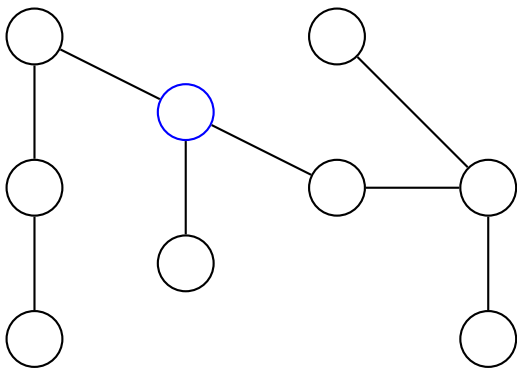
Næsti sameiginlegi forfaðir

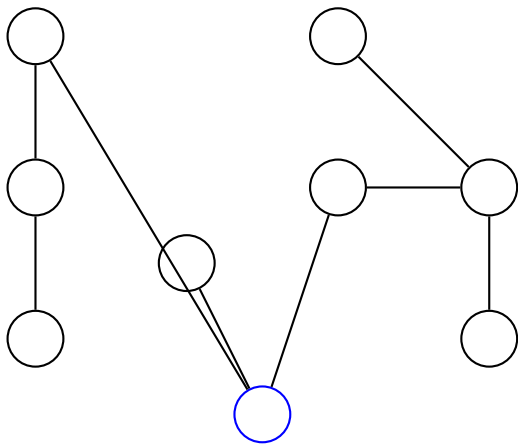
Bergur Snorrason

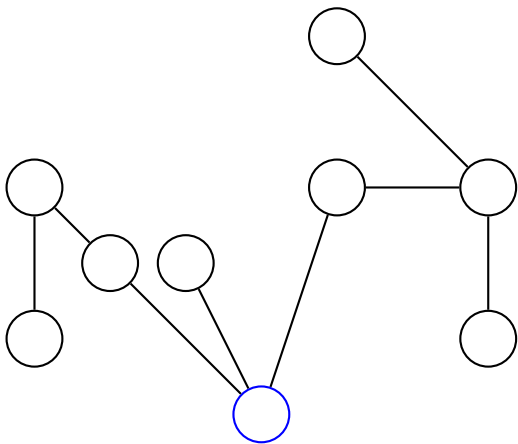
April 8, 2024

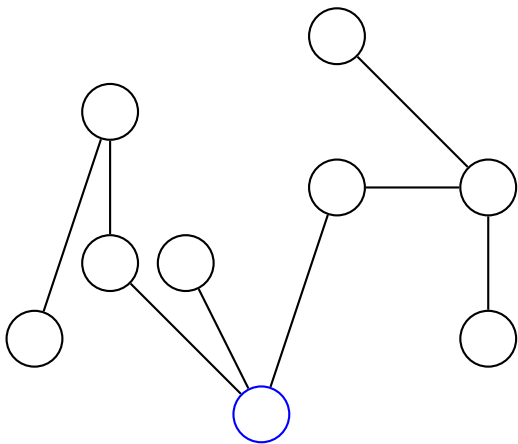
- ▶ Gerum ráð fyrir að við séum með tré.
- ▶ Látum einn hnút tákna rót trésins.
- ▶ Við getum þá talað um *metorð* (e. *rank*) hnúts í trénu.
- ▶ Metorð hnútsins er fjarlægðin frá hnútnum í rótina.
- ▶ Þar sem við erum í tréi er aðeins einn einfaldur vegur í rótina.
- ▶ Ein leið til að finna metorð allra hnúta er með einni dýptarleit.
- ▶ Látum metorð hnútsins u vera $r(u)$.
- ▶ Við segjum líka að metorð trés sé R ef hnúturinn með hæsta metorð er R .
- ▶ Oft er notað önnuð orð en „metorð“, til dæmis „hæð“ (e. *height*) eða „dýpt“ (e. *depth*).

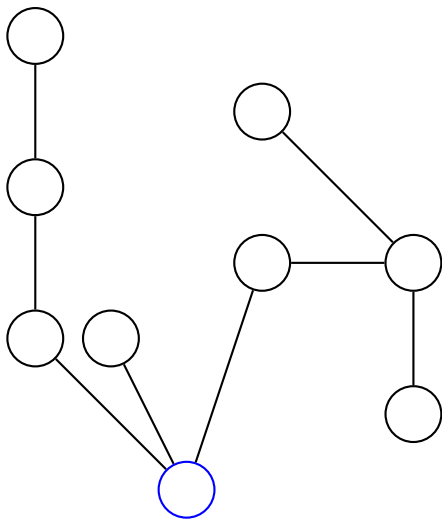

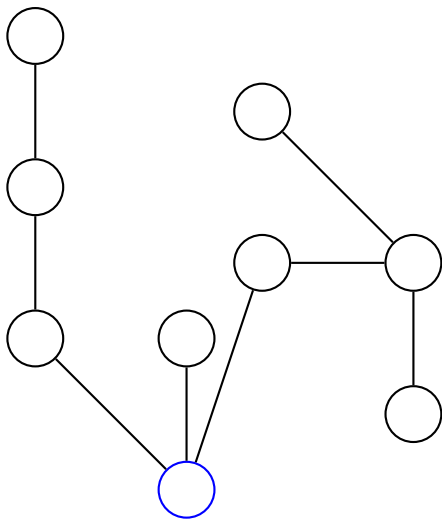

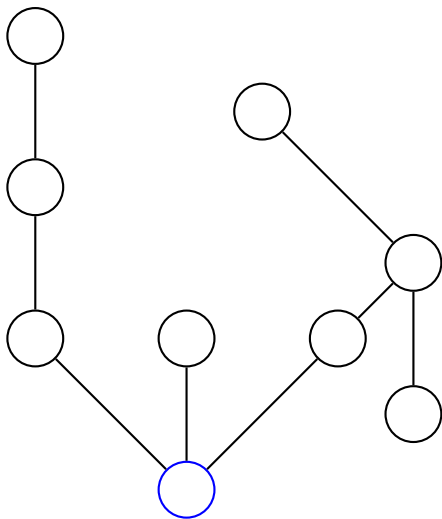

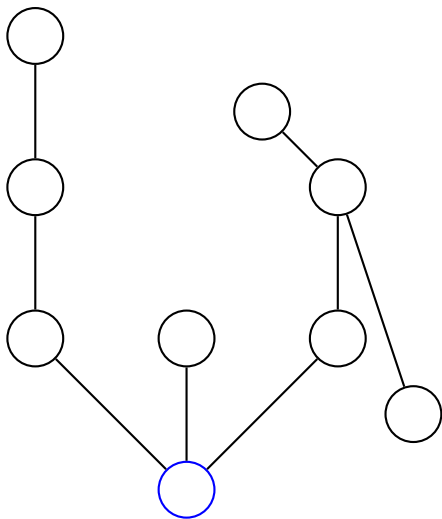

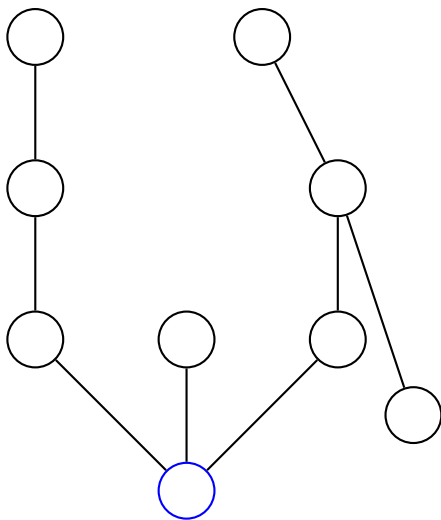

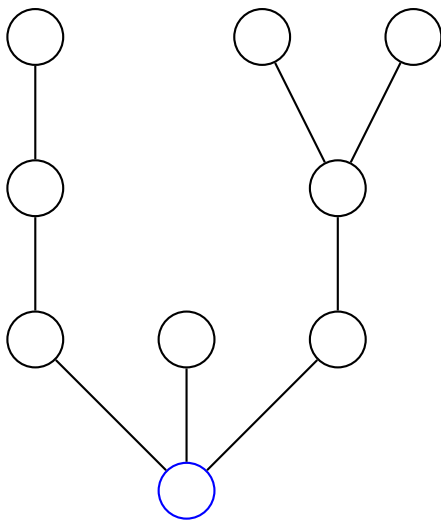

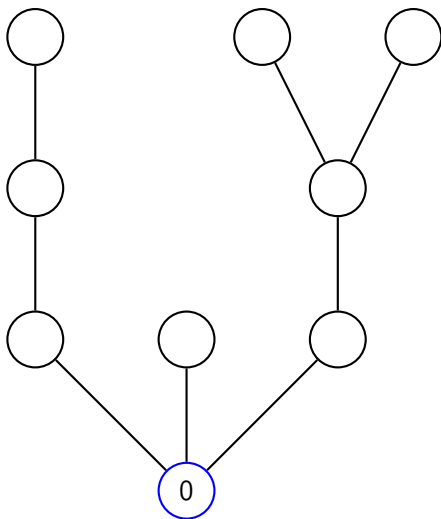

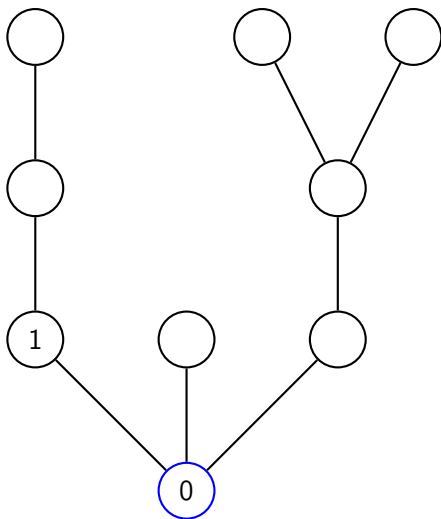

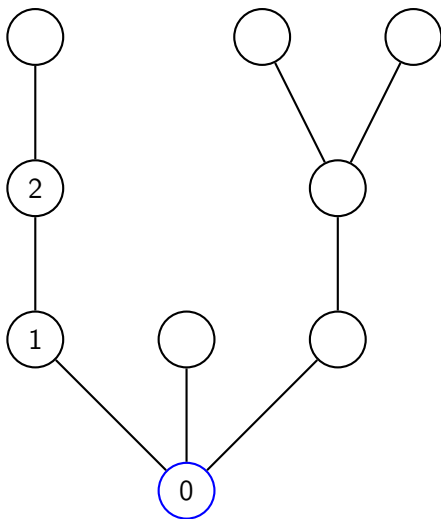

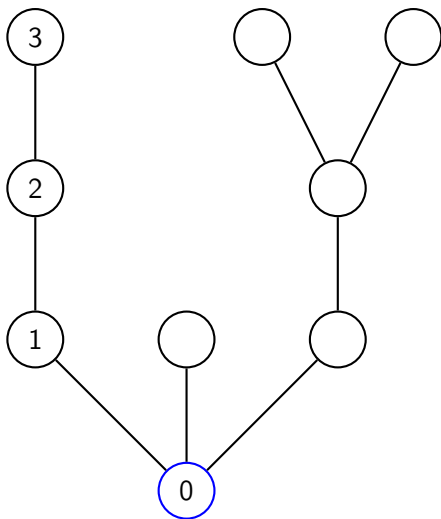

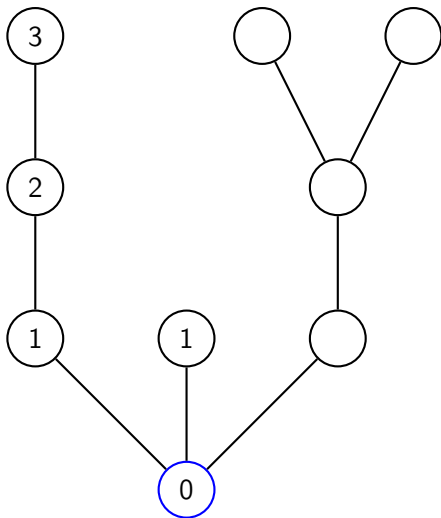

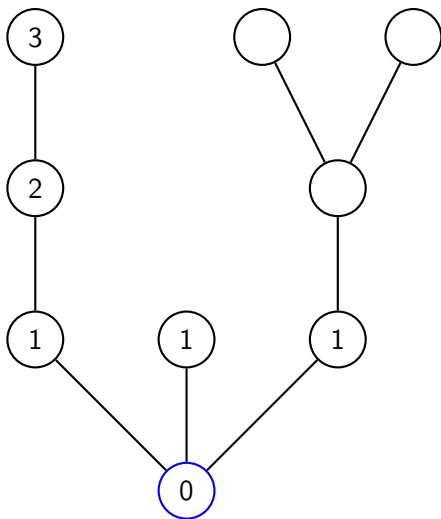

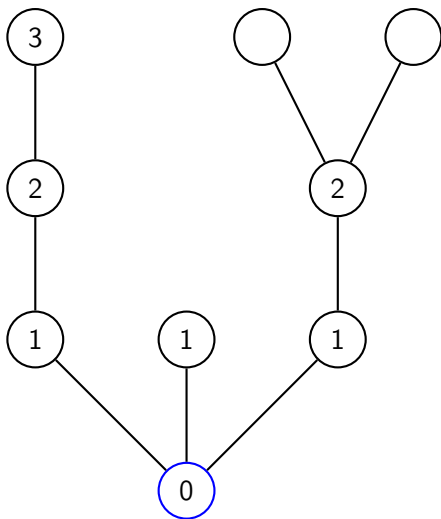

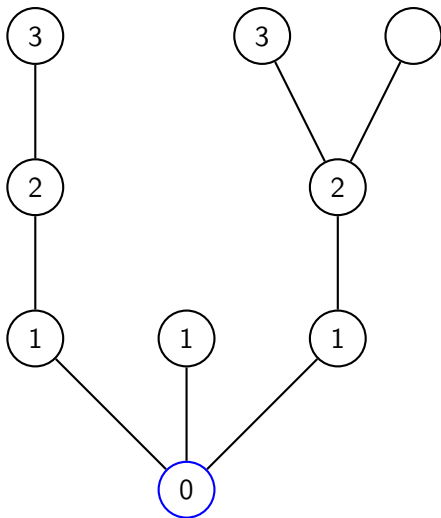

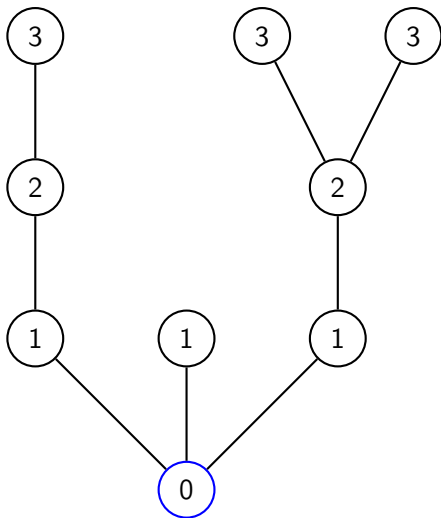

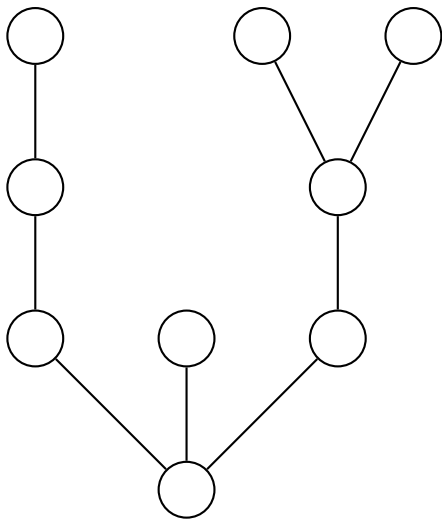

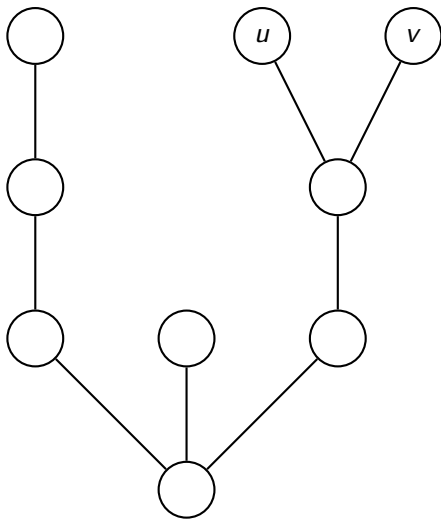

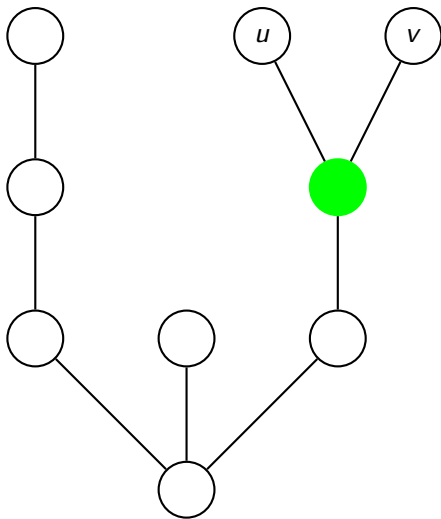

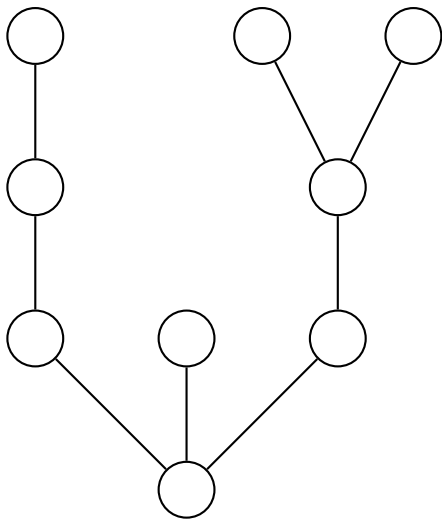

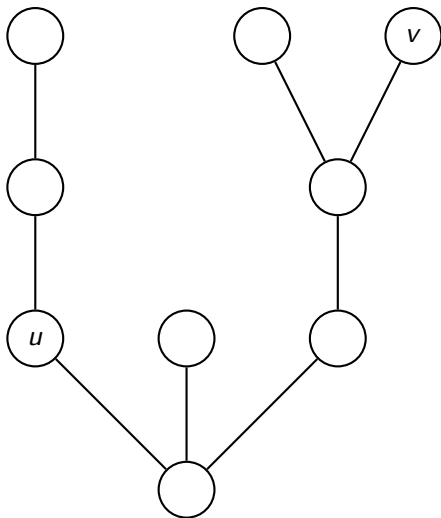
- ▶ Við köllum þann nágranna hnúts sem er nær rótinni *foreldri* (e. *parent*) hnútsins.
- ▶ Við getum þá fundið veginn að rótinni með því að ferðast eftir foreldrum.
- ▶ Þeir hnútar sem eru á veginum að rótinni kallast *forfeður* (e. *ancestors*) hnúts.
- ▶ Það er kannski skrítið, en allir hnútar er forfeður sínir.
- ▶ Oft nýtist okkur að vita hvaða sameiginlegi forfaðir tveggja hnúta er með hæsta metorð.
- ▶ Forfaðirinn sem er með hæsta metorð kallast *næsti sameiginlegi forfaðir* hnútanna.

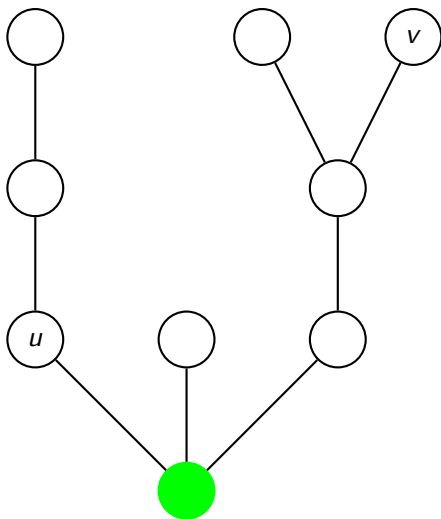

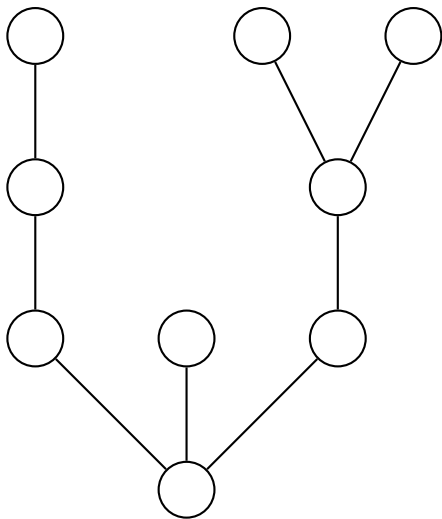

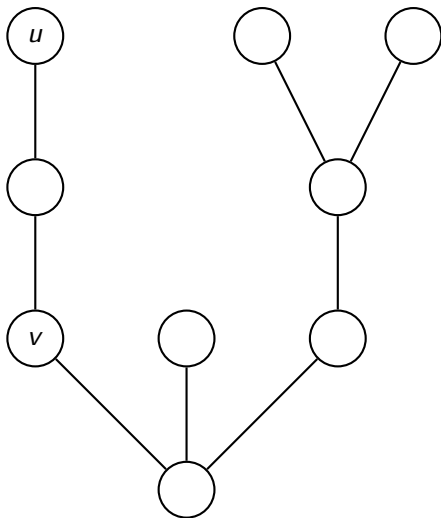

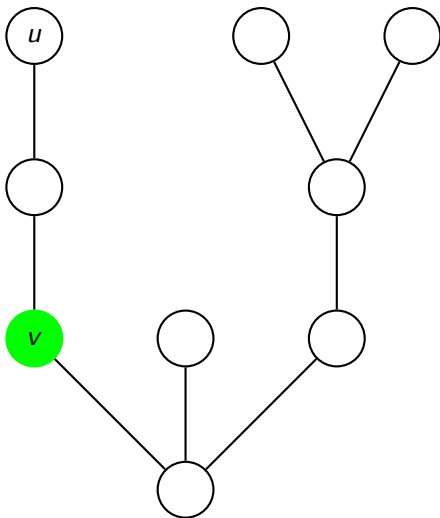

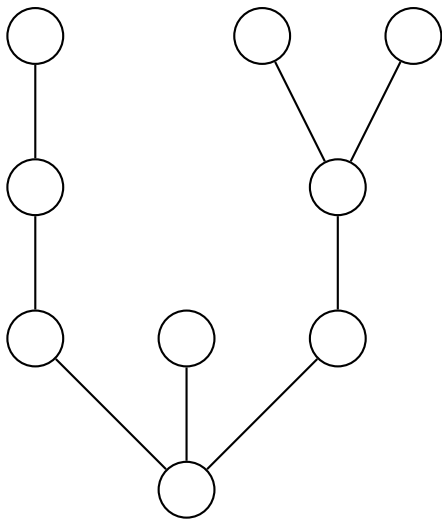

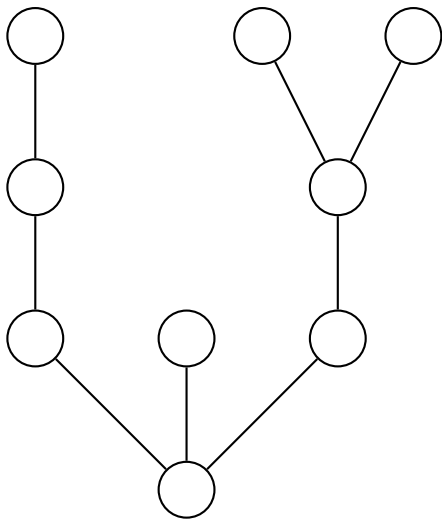

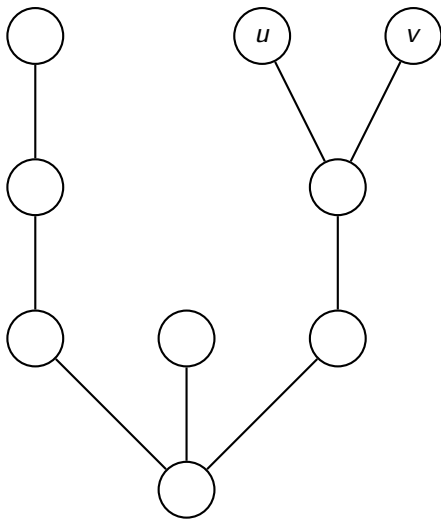

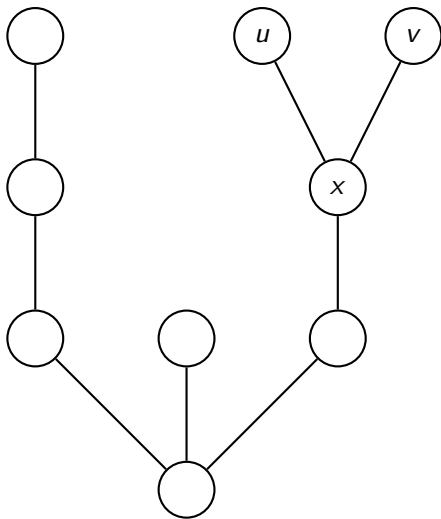

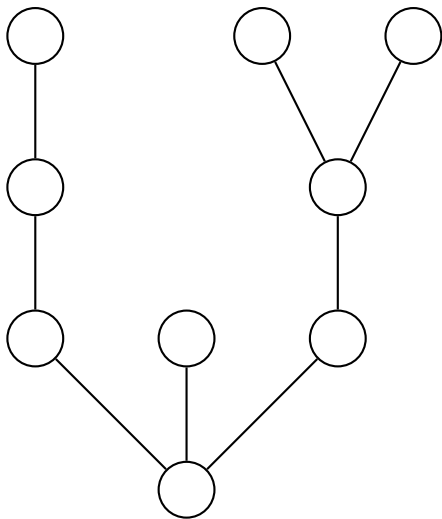

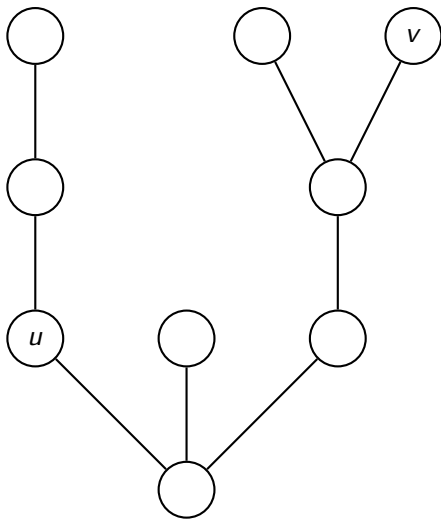
- ▶ Hvernig finnum við næsta sameiginlega forföður tveggja hnúta?
- ▶ Látum u og v tákna hnútana og x næsta sameiginlega forföður þeirra.
- ▶ Við getum gert ráð fyrir að u sé lengra frá rótinni en v , það er að segja $r(u) \geq r(v)$.
- ▶ Við vitum að allir forfeður u sem hafa metorð stærra en $r(v)$ eru ekki x .
- ▶ Svo við getum ferðast frá u að rótinni (eftir foreldrum, það er að segja) þar til við erum komin með sama metorð og v .
- ▶ Við getum svo ferðast eftir foreldrum beggja á sama tíma þangað til við lendum í sama hnútnum.
- ▶ Sá hnútur er x .
- ▶ Sjáum hvernig þessi aðferð leysir sýnidæmin sem við sáum áðan.

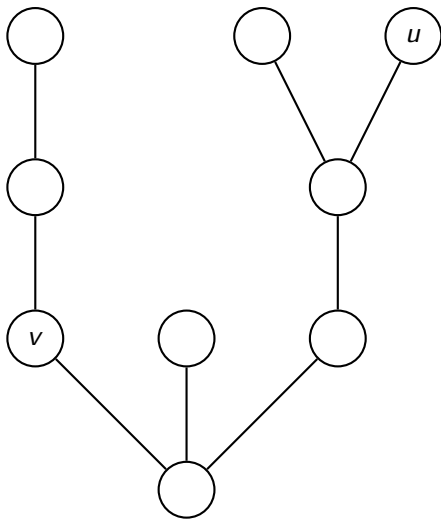

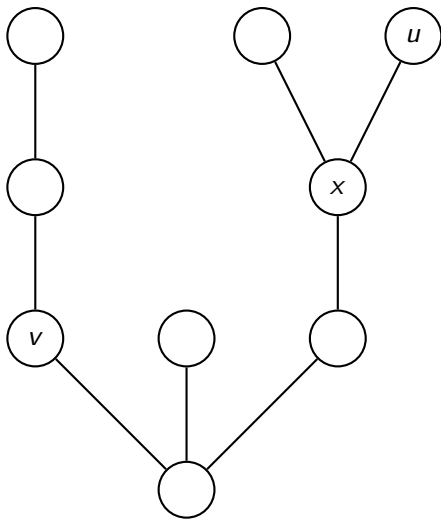

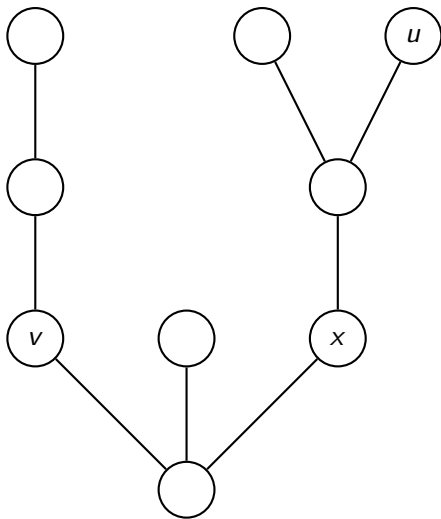

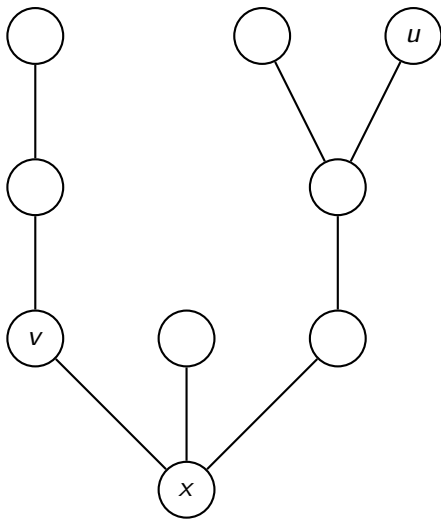

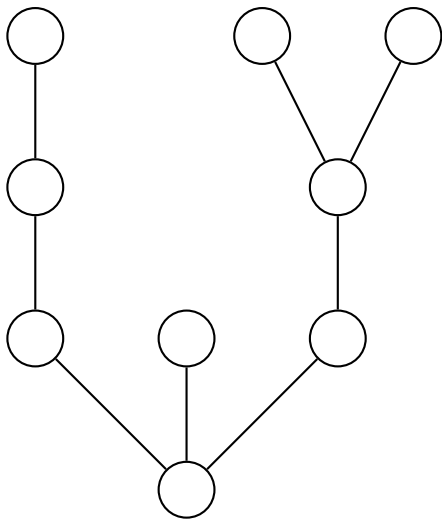

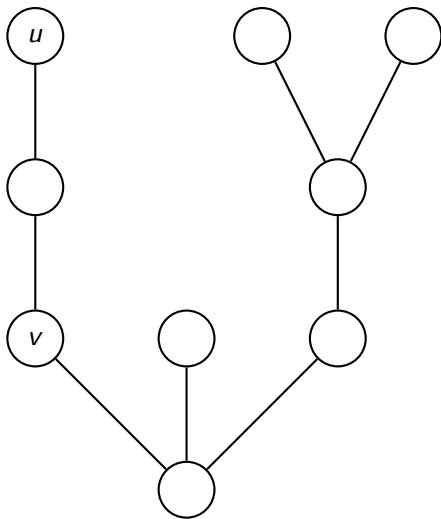

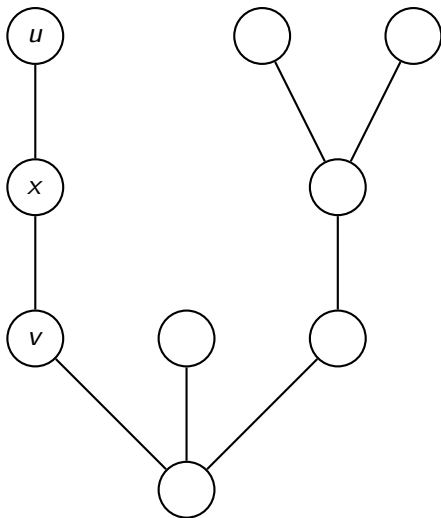

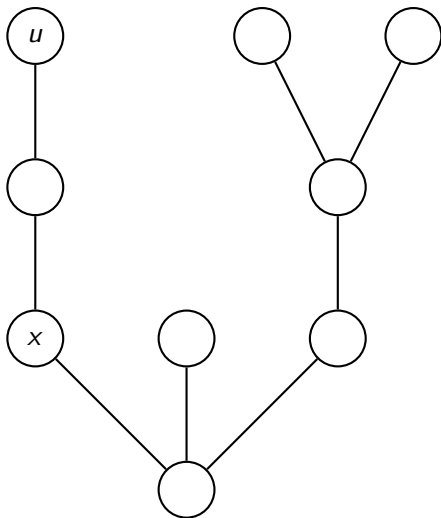

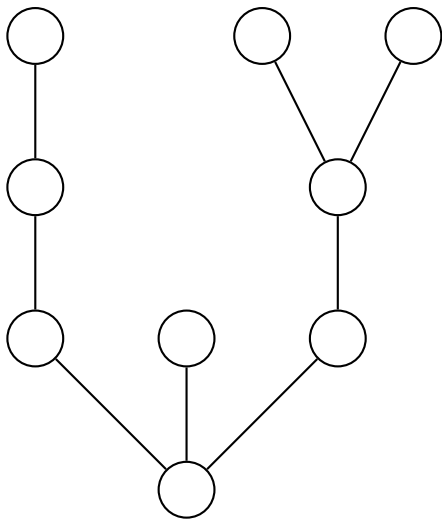

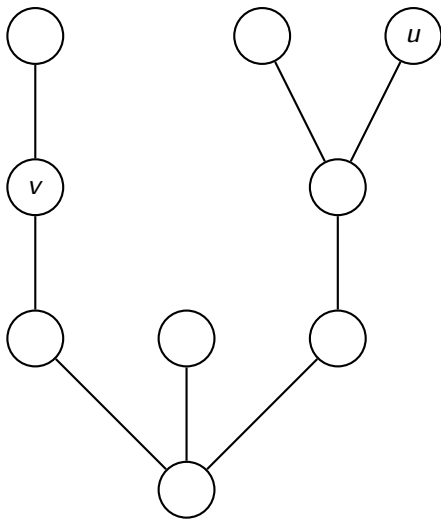

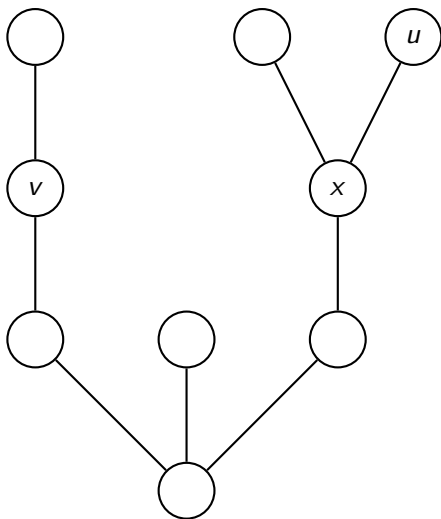

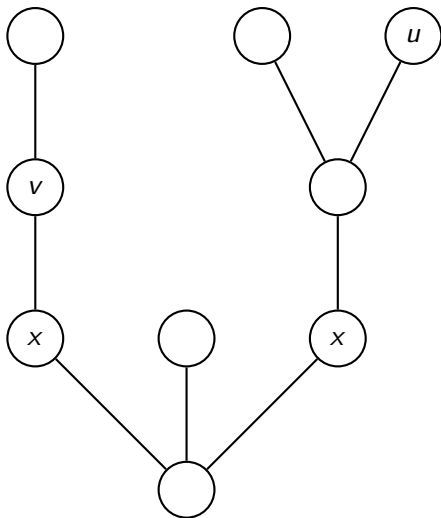

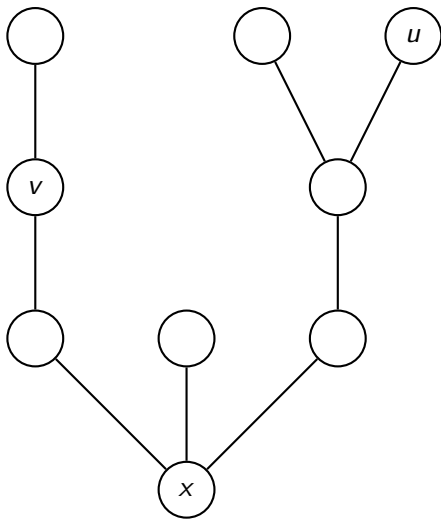


```

7 int p[MAXN], r[MAXN];
8 void lca_dfs(vvi& g, int x, int q, int w)
9 {
10     r[x] = w, p[x] = q;
11     for (int i = 0; i < g[x].size(); i++) if (g[x][i] != q)
12         lca_dfs(g, g[x][i], x, w + 1);
13 }
14
15 void lca_init(vvi& g, int x)
16 {
17     lca_dfs(g, x, x, 0);
18 }
19
20 int lca(int u, int v)
21 {
22     if (r[u] < r[v]) swap(u, v);
23     while (r[u] != r[v]) u = p[u];
24     while (u != v) u = p[u], v = p[v];
25     return u;
26 }

```

- ▶ Gerum ráð fyrir að metorð trésins sé R .
- ▶ Þá er tímaflækjan á þessari aðferð $\mathcal{O}(R)$.
- ▶ Í versta falli er metorð trés með n hnúta $n - 1$.
- ▶ Svo tímaflækjan er í versta falli $\mathcal{O}(n)$.
- ▶ Hvernig getum við bætt þetta?
- ▶ Við getum þó bætt þetta með því að taka stærri stökk.

- ▶ Aðferðin skiptist í tvö skref:
 - ▶ Jöfnum metorð hnútanna.
 - ▶ Löbbum saman að rótinni þangað til við finnum svarið.
- ▶ Fyrri skrefinu má lýsa nánar.
- ▶ Látum hnútana okkar vera u og v , þannig að $r(u) \geq r(v)$.
- ▶ Við viljum því ferðast nákvæmlega $r(v) - r(u)$ sinnum í áttina að rótinni.
- ▶ Ein lausn er að geyma ekki bara foreldri hvers hnúts u , heldur alla forfeður u sem hafa metorð $r(u) - 2^k$.
- ▶ Við þurfum því að geyma $\mathcal{O}(\log R)$ stökk fyrir hvern hnút.
- ▶ Táknum með $p(u, k)$ þann hnút sem þú endar í ef þú ferðast 2^k sinnum frá u gegnum foreldrin.
- ▶ Til þæginda segjum við að foreldri rótarinnar sé rótin sjálf.
- ▶ Til dæmis er $p(u, 0)$ foreldri u .
- ▶ Við finnum þessi gildi með rakningunni $p(u, k) = p(p(u, k - 1), k - 1)$.

- ▶ Við tökum því eins löng stökk og við getum án þess að $r(u) < r(v)$ þangað til $r(u) = r(v)$.
- ▶ Við getum því núna gert ráð fyrir að $r(u) = r(v)$.
- ▶ Þá viljum við taka eins löng stökk og við getum þannig að $u \neq v$.
- ▶ Að því loknu munum við hafa þrjú tilvik:
 - ▶ u og v hafa sama foreldri.
 - ▶ u er foreldri v .
 - ▶ v er foreldri u .

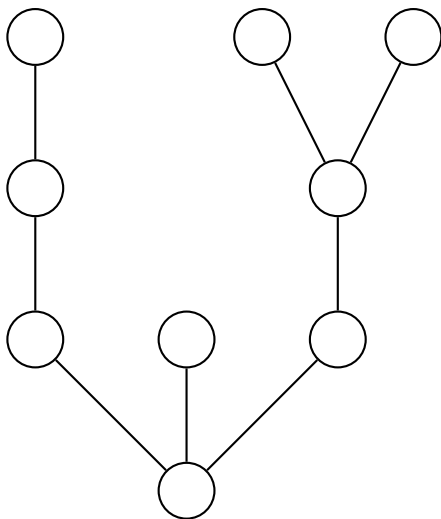

```

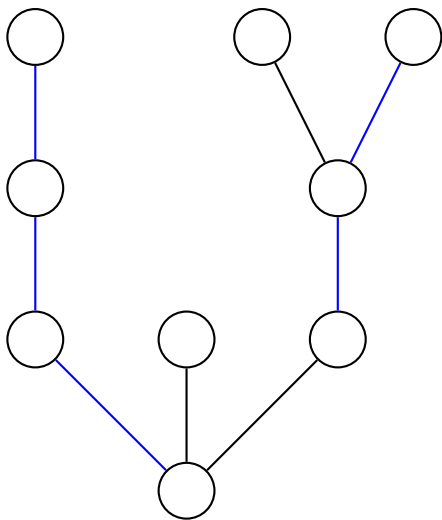
9  int p[MAXN][MAXK], r[MAXN];
10 void lca_dfs(vvi& g, int x, int q, int w)
11 {
12     int i;
13     r[x] = w;
14     for (i = 0; i < MAXK; i++) p[x][i] = (i == 0 ? q : p[p[x][i - 1]][i - 1]);
15     for (i = 0; i < g[x].size(); i++) if (g[x][i] != q)
16         lca_dfs(g, g[x][i], x, w + 1);
17 }
18
19 void lca_init(vvi& g, int x)
20 {
21     int i;
22     for (i = 0; i < MAXK; i++) p[x][i] = x;
23     lca_dfs(g, x, x, 0);
24 }
25
26 int lca(int u, int v)
27 {
28     int i;
29     if (r[u] < r[v]) swap(u, v);
30     for (i = MAXK - 1; i >= 0; i--) if (r[p[u][i]] >= r[v]) u = p[u][i];
31     for (i = MAXK - 1; i >= 0; i--) if (p[u][i] != p[v][i])
32         u = p[u][i], v = p[v][i];
33     return u == v ? u : p[u][0];
34 }

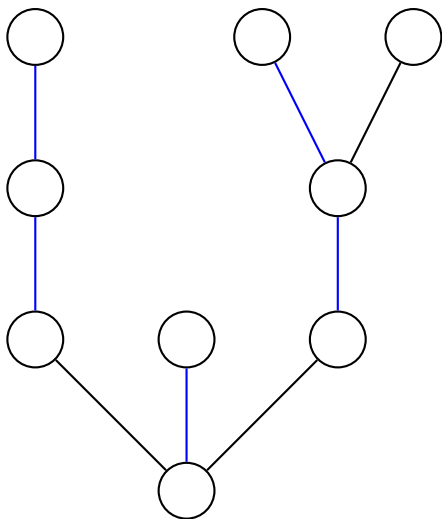
```

- ▶ Í hverju skrefi þurfum við bara að taka $\mathcal{O}(\log R)$.
- ▶ Svo tímaflækjan er $\mathcal{O}(\log R)$ fyrir hverja fyrirspurn.
- ▶ Ef tréð hefur n hnúta er þarf í versta falli $\mathcal{O}(\log n)$ tíma.

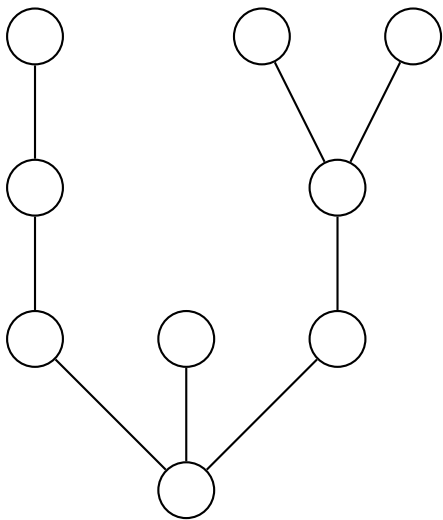
- ▶ Skoðum nú aðferð sem notar minna minni, en hefur sömu tímaflækju.
- ▶ Hún byggir á að skipta trénu upp í sundurlæga vegi.
- ▶ Úthlutum hverjum hnúti sem er ekki lauf nákvæmlega eitt barnið sitt.
- ▶ Með öðrum orðum veljum við einn legg úr hverjum hnút sem er ekki lauf frá rótinni.
- ▶ Tréð okkar þáttast þá í vegi af völdum leggjum.

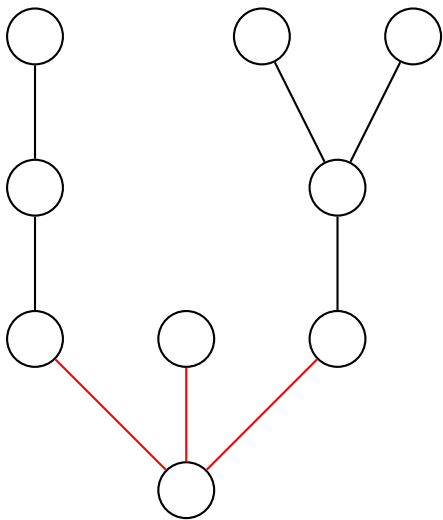

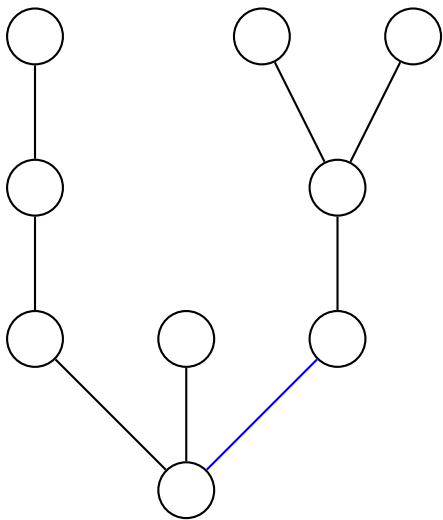

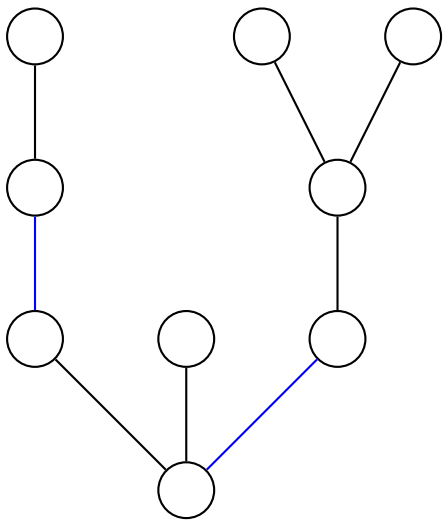

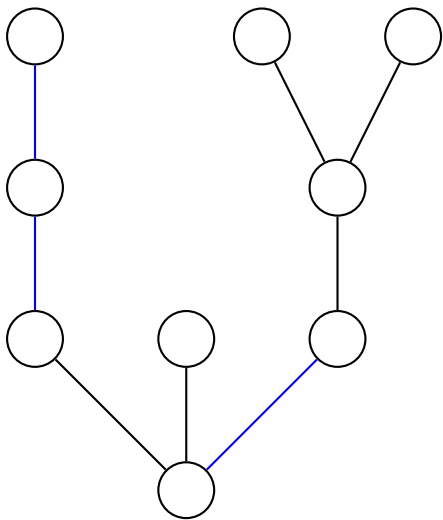
- ▶ Spurningin er: Hvernig getum við valið leggina til að þetta hjálpi okkur?
- ▶ Fyrir hvern hnút veljum við legginn sem fer í það undirtré sem er stærst.
- ▶ Þá innihalda allir vegir frá rót til laufs í mesta lagi $\log_2 n$ leggi sem eru ekki valdir, þar sem n er fjöldi hnúta í trénu.
- ▶ Þetta fæst því ef við erum í tré með n hnúta og ferðumst eftir óvöldum legg þá endum við í tréi með $m \leq n/2$ hnúta.
- ▶ Við fáum því að ef við byrjum í einhverjum hnút tekur það mest $2 \cdot \log_2 n$ stökk að komast í rótina ef við stökkvum alltaf fremst í vegin af völdum leggjum sem við erum í.

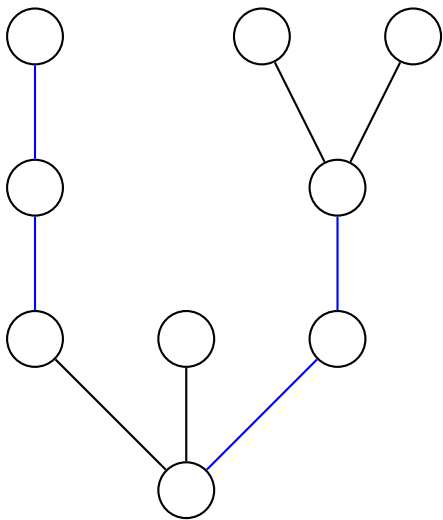

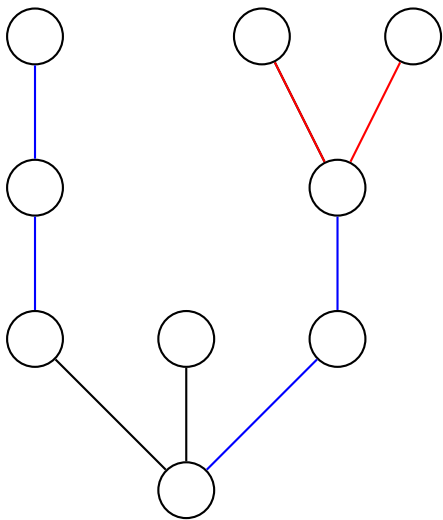

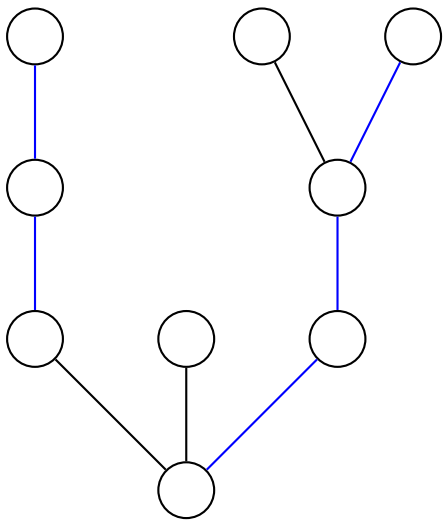

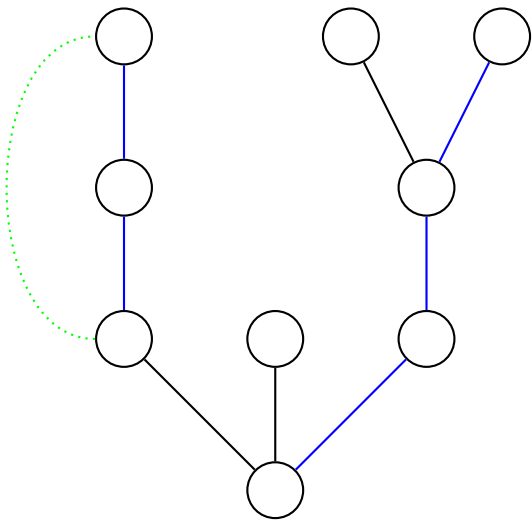

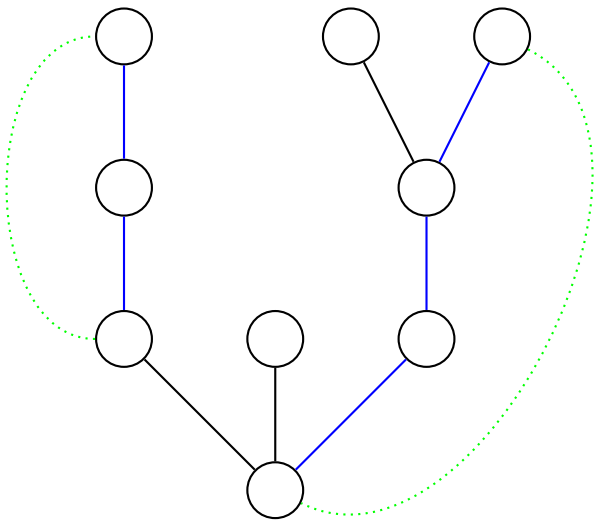

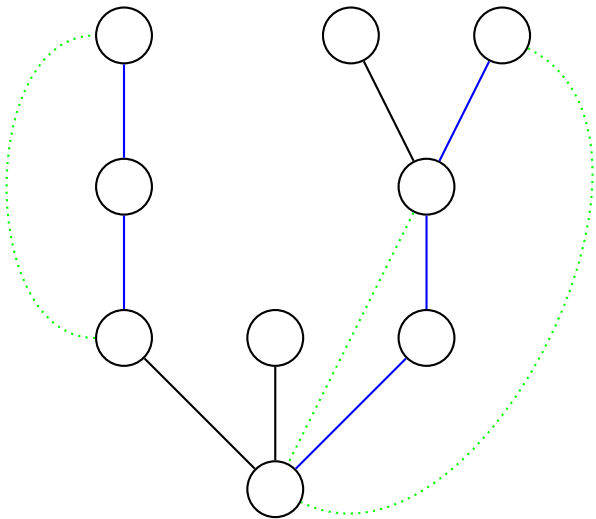

- ▶ En hvernig finnum við næsta sameiginlega forföður tveggja hnúta u og v með vegapáttun.
- ▶ Köllum næsta forföðurinn x .
- ▶ Ef u og v eru á sama veg þá er x sá hnútur u og v sem er nær rótinni.
- ▶ Gerum því ráð fyrir að u og v séu ekki á sama veg og látum h_u vera hnútinn fremst á veginum sem u er á og h_v vera hnútinn sem er fremst á veginum sem v er á.
- ▶ Gerum ráð fyrir að h_u sé lengra frá rótinni en h_v .
- ▶ Þá er x líka sameiginlegur forfaðir h_u og v .
- ▶ Enn fremur er x sameiginlegur forfaðir v og foreldris h_u .

```

7 int f[MAXN], d[MAXN], p[MAXN];
8 void hld_init(vvi& g, int r)
9 {
10     int i, j, n = g.size(), k = n, qs = 0, qe = 0, a[n], s[n], h[n];
11     for (i = 0; i < n; i++)
12         s[i] = 1, f[i] = i, p[i] = 0, d[i] = g[i].size() + (i == r);
13     for (i = 0; i < n; i++) if (d[i] == 1) h[qe++] = a[--k] = i;
14     for (i = h[qs++]; qs <= qe; i = h[qs++])
15         for (j = 0; j < g[i].size(); j++) if (--d[g[i][j]] == 1)
16             h[qe++] = g[i][j], a[--k] = g[i][j];
17     for (i = 0; i < n; i++) d[i] = (i == r ? 0 : -1), h[i] = -1;
18     for (i = 0; i < n; i++) for (j = 0; j < g[a[i]].size(); j++)
19         if (d[g[a[i]][j]] == -1) d[g[a[i]][j]] = d[a[i]] + 1;
20     for (i = 0; i < n; i++) for (j = 0; j < g[i].size(); j++)
21         if (d[i] == d[g[i][j]] + 1) p[i] = g[i][j];
22     for (i = n - 1; i >= 0; i--) if (i != 0) s[p[a[i]]] += s[a[i]];
23     for (i = 0; i < n; i++) if (i != r) h[p[i]] = i;
24     for (i = 0; i < n; i++) if (i != r)
25         h[p[i]] = s[h[p[i]]] < s[i] ? i : h[p[i]];
26     for (i = 0; i < n; i++) if (h[a[i]] != -1) f[h[a[i]]] = f[a[i]];
27 }
28
29 int hld_lca(int u, int v)
30 {
31     while (f[u] != f[v]) (d[f[u]] > d[f[v]]) ? (u = p[f[u]]) : (v = p[f[v]]);
32     return d[u] < d[v] ? u : v;
33 }

```

- ▶ Í hverju skrefi ferðumst við eftir einum ómerktum legg í áttina að rótinni.
- ▶ Það eru í mesta lagi $\log_2 n$ ómerktir leggir á veginum að rótinni frá hverjum hnút.
- ▶ Svo tímaflækjan er $\mathcal{O}(\log n)$.
- ▶ Einn kostur þessara aðferðar er að minnisflækjan er $\mathcal{O}(n)$ í stað þess að vera $\mathcal{O}(n \log n)$.

